

3. Naturkvalitetsplan (B)

Sagsnr.: 21-091092K

Åbent

Kompetence

Klima- og Miljøudvalget.

Beslutningstema

Af handleplanen til bæredygtighedsstrategien 2024-25 fremgår det, at der udarbejdes en naturkvalitetsplan, som skal bidrage til en kvalificeret indsats for naturværdierne i kommunen.

Klima- og Miljøudvalget kan vælge at godkende naturkvalitetsplanen med eller uden bemærkninger.

Indstilling

Chefen for teknik, Plan og Erhverv indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget godkender naturkvalitetsplanen.

Sagens indhold

Baggrund og formål

Af handleplanen til bæredygtighedsstrategien 2024-25 (handling 40) fremgår det, at der udarbejdes en naturkvalitetsplan på rammeniveau.

Naturkvalitetsplanen (bilag 1) skal bidrage til at sikre en prioriteret indsats for naturen i Slagelse Kommune.

Planen er et supplement til den naturindsats, der gennemføres via Natura 2000-handleplanerne, vandområdeplanerne, skovstrategien og via kommunens drift og planlægning som beskrevet i Slagelse Kommunes bæredygtighedsstrategi.

Udarbejdelse af naturkvalitetsplaner, som grundlag for en naturindsats, er udbredt blandt kommunerne.

Naturkvalitetsplanens indhold

Naturkvalitetsplanens bærende princip er, at en naturindsats skal målrettes de arter og naturtyper, som er mest truede (brandmandens lov).

Grundstenen for planen udgøres af en basisnaturanalyse (bilag 2), som indeholder en kortlægning af forekomsten af arter i Slagelse Kommune, der er opført på den danske rødliste over truede arter. En national rødliste er et internationalt anerkendt værktøj, som er udarbejdet efter en proces udviklet af IUCN (International Union for Conservation of Nature). Basisnaturanalysen indeholder desuden forslag til forvaltningstiltag for arterne.

Ud af en bruttoliste på i alt 254 rødlistede arter er der udvalgt 24 arter, der sættes i fokus for en målrettet indsats. De udvalgte arter (fokusarter) kan betragtes som ambassadører for en større gruppe af plante- og dyrearter, der er knyttet til de samme levesteder. Indsatsen for fokusarterne vil således generelt have en bredere effekt end blot for arten selv.

Indsatsen målrettes mod tre områder (natur- og landskabstyper): 1) Den tørre kystnatur, 2) Skovene og 3) Ådalene. Tre områdetyper, hvor en indsats med ændret naturforvaltning og naturgenopretning vurderes at kunne bidrage markant til at sikre levevilkårene for arterne og således biodiversiteten.

Arterne repræsenterer et bredt udvalg af organismegrupper for at rette et fokus på biologisk mangfoldighed i bred forstand. Arterne repræsenterer således både planter, insekter, fugle, pattedyr, padder og krybdyr.

De udvalgte rødlistede arter som repræsenterer de tre fokusområder er:

Ådalene	Tør kystnatur	Skovene
Stor kobbersneppe	Digesvale	Hasselmus
Vibe	Hættemåge	Lille flagspætte
Dukatsommerfugl	Uldhale	Skovperlemorsommerfugl
Løvfrø	Strandtudse	Sort bøgebuk
Odder	Bakke-soløje	Brud
Spidssnudet frø	Gul evighedsblomst	Frynseflagermus
Isblåfugl	Sandrottehale	Skov-gøgelijje
Kær-fnogurt	Markfirben	
Seline		

Forekomst, status og trusler for de enkelte arter fremgå af basisnaturanalysen.

Ved planlægning for konkrete projekter for arterne indtænkes synergi via andre projekter f.eks. ved klima-lavbundsprojekter, Natura 2000-indsatsen, vandløbsprojekter mm.

I naturkvalitetsplanen er der formuleret en række kriterier, som vil indgå i en afvejning af, hvilke konkrete naturprojekter der iværksættes. Eksempelvis er der fokus på større sammenhængende naturarealer, naturlige processer og hydrologi samt helårsgræsning frem for sæsongræsning. Der er opmærksomhed på at imødegå trusler som følge af klimaforandringer.

I naturkvalitetsplanen fremhæves en række tiltag, som kan indgå i konkrete projekter. Eksempelvis afbrydning af dræn, opsætning af kreaturhegn, udpining af agerjord, veteranisering af træer mm.

Kommunen afsøger løbende nye metoder til udvikling af natur og afprøver disse i projektsammenhæng.

Høring af Naturforum

Efter ønske fra Klima- og Miljøudvalget blev en skitse til naturkvalitetsplanen præsenteret på et møde i Naturforum den 19. marts 2024. Naturforum er sammensat af repræsentanter fra Naturstyrelsen, Jagtforeningernes Kommunale Fælledsråd (JKF), Gefion, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Ornitologisk Forening (DOF), Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Bevaringsforeningerne, Sports- og lystfiskerne Klima- og Miljøudvalget samt administrationen. Medlemmerne fik mulighed for at komme med bemærkninger til skitsen inden for ca. 3 uger.

DOF har efterfølgende bemærket, at hættemåge, som er en af de udvalgte fokusarter for den tørre kystnatur, ikke har denne naturtype som foretrukken ynglebiotop. Administrationen har på den baggrund tydeliggjort, at hættemåge er medtaget som fokusart for den tørre kystnatur som bindeled til den våde kystnatur, dvs. hvor en projektindsats kan sikre/forbedre biodiversiteten for sammenhængende tør og våd kystnatur.

DN har bemærket at det er et godt og overskueligt arbejdsdokument. DN mener dog, at det er et problem, at al indsats på privat ejendom skal ske på frivillig basis, og at fredninger burde være en mulighed. Administrationen har på den baggrund tilføjet: "I særlige tilfælde, hvor væsentlige naturinteresser ikke kan sikres alene ved frivillig aftale, kan kommunen overveje at rejse en fredningssag efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6."

Videre proces

Naturkvalitetsplanen (bilag 1) og basisnaturanalysen (bilag 2) sammenflettes til ét dokument og opsættes efter kommunes designlinje.

Retligt grundlag

En naturkvalitetsplan er et frivilligt værktøj/dokument, en kommune kan vælge at udarbejde for at styrke en naturindsats.

Der er ingen lov eller bekendtgørelse, som foreskriver hjemmel eller pligt til udarbejdelse af en naturkvalitetsplan.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Siden kommunesammenlægningen har naturområdet haft årlige driftsmidler i en størrelsesorden 1 mio. til gennemførelse af en naturindsats på baggrund af den hidtidige naturkvalitetsplanlægning. Indsatsen har været et supplement til den lovpligtige Natura 2000- indsats, som er selvstændigt finansieret via andre driftsmidler. Projektledelse med tilhørende lovadministration vil kræve ca. 1 årsværk afhængigt af ambitionsniveau.

En politik for naturområdet er under udarbejdelse. Her tages stilling til bl.a. ambitionsniveau for opgaveløsningen på naturområdet som helhed, herunder projektindsatsen.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Ingen bemærkninger.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 8. maj 2024

Fraværende: Ingen

Under oplysning af punktet deltog Knud Henrik Larsen fra forvaltningen.

At 1: Godkendt.

Udvalget ønsker en årlig status på, hvordan det går med indsatserne herunder fremgang og truede områder.

Bilag

21-091092K-66 Bilag 1 - Naturkvalitetsplan for Slagelse Kommune 2024.pdf
21-091092K-65 Bilag 2 - Basisnaturanalyse_Slagelse_2024.pdf